

ดีบี คูเลตเตอร์ Serif ไทย แคไหนดี?

DB CoolLetter เป็นตัวพาดหัวไทยที่ดัดแปลงมาจากตัวพิมพ์ดีดฝรั่งเศสชื่อ Courier โดยปรับปรุงช่องไฟเดิมแบบ monospaced font เสียใหม่ เพื่อกระจายน้ำหนักอักษรให้สวยงามขึ้น.

DB CoolLetter

DB CoolLetter emulates the shapes of the once popular fixed-width Courier. The slab serif of Courier is truncated on one side so that the remaining side appears as the terminal on Thai letterforms. Curved terminals are also added to give the Thai font a softer, rounder look (much like the effect of the circular terminals on Bodoni or Clarendon). Its looser tracking should work well when it comes to readability. The result is a display font with letters that appear Roman, and yet very easy to read when packed together in a block of Thai type.

Courier ถูกออกแบบไว้เพื่อใช้กับเครื่องพิมพ์ดีดของ IBM ในช่วง 1950s โดย Howard Kettler. ต่อมาเป็นตัวพิมพ์มาตรฐานของ Hollywood ที่ใช้กับบทภาพยนตร์ และยังเคยเป็นตัวพิมพ์มาตรฐานของกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกาจนถึงปี ค.ศ.2004. เราจะเห็นว่า 'ความอ่านง่าย' ของ Courier ทำให้มันใช้งานได้อย่างกว้างขวาง จากธุรกิจบันเทิงไปจนถึงองค์กรภาครัฐ.

Courier จัดเป็นฟอนต์แบบ slab serif ตัวแรกที่ DB แปลงเป็นภาษาไทย ซึ่งกว่าจะออกมาใช้งานได้ก็ต้องรอจนถึง DB#6 (กันยายน 2551) นั่นเป็นเพราะว่าก่อนหน้านี้ผมยังมองไม่ทะลุว่า 'จะเหลือ serif ไว้ในอักษรไทยแคไหนถึงจะดี' จึงไม่ได้ลงมือทำนั่นเอง.

ก ก ก S S

ง ว พ
ก ก ก

S

จากการเฝ้าสังเกตฟอนต์แบบ slab serif ที่คนไทยเคยเอามาดัดแปลงเป็นฟอนต์ตัวพาดหัวไทย เช่น ฟอนต์ Memphis ของ Rudolf Wolf ปัญหาที่ผมมักพบก็คือ เมื่อให้ขาหน้า-หลังของตัว ก มี serif แล้วนักออกแบบมักใช้วิธีตัด serif ของขาหน้า ก ด้านนอกออกเหลือด้านในให้เป็นหัวตัว ก และทำในทางกลับกันเป็นตัว ก ซึ่งดูตลกในสายตาผม เพราะ serif ที่ขาหลังทั้ง ก และ ก (ซึ่งยังกางออกมารอบทั้ง 2 ด้าน) กลับดูเด่นชัดกว่าหัว! รวมทั้งถ้ายังขึ้นทำช่องไฟชิดๆ กันก็ยิ่งทำให้มันอ่านยากสับสนแยกแยะกันไม่ค่อยออกระหว่าง ก, ก, ก.

เมื่อเห็นเช่นนี้แล้ว สิ่งแรกที่ผมทำในการร่างแบบ DB CoolLetter คือ เลี่ยงมาใช้เส้นโค้งทำหัว ก และ ก (และอักษรคล้ายของมัน) แทนการใช้ขีด. ขณะเดียวกันก็ลดขนาดความกว้างของขีด serif ทั้งชุดลงให้แคบกว่าของ Courier เดิม เพื่อไม่ให้ปลายเส้นหลังของ ก, ก เค้นเกินหัว. แม้แต่ serif ที่ขาหน้าของตัว ก ก็ถูกลดขนาดลงอีกเล็กน้อยจากขาหลังเพื่อให้มันดูเด่นเป็นหัวอักษร. คงมีแต่ตัว จ ที่เติม serif ยาวเข้ากลางลำตัวเพื่อให้มันทรงตัวดีขึ้น.

ส่วนปากตัว ก (และอักษรคล้าย ก ทุกตัว) ของ DB CoolLetter ถ้าดูได้ก็คล้ายตัว ก ของ PSL Kittithada ที่เป็นเอกลักษณ์สุดยอดเยี่ยมเฉพาะตัว คือ ได้จากการตัดเส้นตั้งส่วนบนของตัว ก ออก เพียงแต่ใน DB CoolLetter คึงเส้นบนของ ก ขึ้น แล้วต่อปลายด้านซ้ายให้ยาวเลยออกมาเป็นกึ่งเล็กน้อย ให้ล้อกับขา serif และดูเป็นปากตัว ก ได้เด่นชัดขึ้น (เมื่อเป็นตัว ก จะได้ไม่สับสนกับตัว ค เหมือนปัญหาที่เกิดขึ้นใน PSL Kittithada)

นอกจากจะใช้เส้นโค้งเป็นหัวของอักษรที่คล้าย ก แล้ว ในอักษรหลายตัวที่หัวมีลักษณะตีโค้ง (เช่น ข, ค, จ, ค, ผ เป็นต้น) ผมยังเลือกจบหัวด้วยจุดกลมทึบเล็กๆ คล้าย circular terminal ของ Clarendon ที่เป็นฟอนต์แบบ slab serif เช่นกัน. แม้ว่า Courier ต้นแบบจะไม่มี circular terminal ก็ตาม, DB CoolLetter ก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปบ้างเพื่อให้มันอ่านง่ายขึ้นนั่นเอง เช่น ผ จะดูแยกแยะจาก พ ได้ง่ายมาก เป็นต้น. ลักษณะหัวกลมทึบนี้ช่วยให้สามารถสร้างตัว ง รูปทรงตัว V ได้โดยไม่ต้องสับสนกับตัว ข ที่มีรูปทรงเป็นตัว V เช่นกัน.

